

Yttrande över remissen *En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess*

Återvinningsindustrierna är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 36 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda i anläggningar över hela landet. Våra medlemmar står för återvinning av både kommunalt och icke-kommunalt avfall.

Sammanfattning

Återvinningsindustrierna välkomnar promemorian och ambitionen att göra tillståndsprövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar. Vår bransch har sedan länge upplevt problem med att handläggningstider och tillståndsbedömningar varierar stort beroende på var i landet en verksamhet är placerad. Att därför tillsätta en ny miljöprövningsmyndighet tror vi är den enda rimliga lösningen för att få bukt med den bristande enhetligheten.

En av de viktigaste punkterna att hantera med en ny miljöprövningsmyndighet är att säkerställa tillräckliga resurser. Att enbart flytta alla tidigare problem, så som låga löner, hög arbetsbelastning, långa handläggningstider och låg kompetens i förhållande till komplex lagstiftning, till en ny myndighet kommer inte att lösa problemen i sig. Förslagen i promemorian innebär dessutom att det kommer leda till avsevärt fler handlägningsärenden initialt. En stabil och långsiktig finansiering bör därför prioriteras.

Vidare ser vi det som positivt att mark- och miljödomstolarna renodlas till överprövning och att tillståndsprövningen fokuseras till de mest väsentliga miljöaspekterna för tillståndet. Det är positivt att många avfallsverksamheter kommer övergå från att vara anmälningspliktiga till granskningspliktiga, att det sker en större anpassning till EU-rätten samt att det införs tidsfrister i tillståndsprövningen. För vår bransch hade det även varit bra om handläggningstiderna för när en ansökan ska bedömas som komplett tidsbestäms.

Specifikt för vår bransch är nya bestämmelser för avfallsverksamheter. Här ställer vi oss frågande till varför det ska ställas högre krav på avfallsbehandlingsanläggningar jämfört med andra verksamheter med en betydande miljöpåverkan. Vi önskar även ytterligare vägledning kring vad som faktiskt medför betydande miljöpåverkan. I bilagorna till miljöprövningsförordningen så revideras dessutom många verksamhetskoder för avfallsverksamheter, och flera av dessa skulle behöva utredas vidare och förtydligas för att de ska fungera i praktiken.

För återvinningsbranschen vore det fördelaktigt om den nya miljöprövningsmyndigheten fick i uppgift att även göra bedömningen av när ett avfall upphör att vara avfall, s.k. End-of-waste, eftersom det är starkt sammankopplat med tillståndsprövningsprocessen.

Gällande förslaget till ny samrådsprocess så är ambitionen om effektivisering positiv, men vi ser att mer kan göras för att öka effektiviteten och minska tidsåtgången för prövningen. T.ex. vill vi att det tydliggörs i förslaget att prövningsmyndigheten alltid ska göra en bedömning av inkomna synpunkters relevans för prövningen. Vi är även tveksamma till förslaget att närboende och andra intressenter inte ska remitteras under behandlingen av avgränsningsyttrandet i den föreslagna tillståndsprövningsprocessen.

Därutöver finns det delar av utredningens förslag som skulle kunna ge en negativ effekt i förhållande till ambitionen att förenkla tillståndprocesserna. Till dessa hör förslaget om att ett upphävande/återkallelse av ett tillstånd ska behöva genomgå samma prövningsförfarande som vid en ansökan om miljötillstånd eller igångsättningsbesked samt förslaget som innebär att möjligheten att anmäla ändringar tas bort. Vi önskar därför att dessa förslag utreds vidare.

Sett till helheten och den generella ambitionen med förslagen så tillstyrker Återvinningsindustrierna denna promemoria.

Detaljerade synpunkter

Definitioner

Återvinningsindustrierna är positiva till förslaget om att byta ut definitionen för *”bästa möjliga teknik”* till *”bästa tillgängliga teknik”*. Det nya begreppet överensstämmer med vad som används inom EU-lagstiftning, och möjliggör därför en bättre implementering i svensk lagstiftning.

Nytt 20 kap. Miljöprövning

Återvinningsindustrierna välkomnar förslaget om ett samlat kapitel i Miljöbalken (MB) för miljöprövning eftersom det gör lagstiftningen mer överskådlig och underlättar för verksamhetsutövare att hitta de bestämmelser som gäller.

Ny miljöprövningsmyndighet

Återvinningsindustrierna håller med om den problematik som målas upp i utredningen, och att det t.ex. finns en bristande enhetlighet, förutsägbarhet och flexibilitet i dagens processer för tillståndsprövning. Vi ser det därför som ett stort steg i rätt riktning att tillsätta en ny miljöprövningsmyndighet.

Handläggningstider och bedömningar varierar mycket inom olika miljöprövningsdelegationer (MPD), delvis beroende på att det tillsätts olika mycket resurser av landshövdingarna samt att samverkan mellan MPD:erna är liten och frivillig. Vi anser att det enda alternativet i nuläget för att åstadkomma förändring är genom införandet av en ny miljöprövningsmyndighet samt att tillståndsprövningen frikopplas från länsstyrelserna. Vi avstyrker därmed promemorians alternativa förslag till att förlägga prövningsmyndigheter vid sex länsstyrelser.

Fördelning mellan miljöprövningsmyndighet vs. domstol

Flytten av miljöprövningsärenden från domstol till den nya myndigheten samt att mark- och miljödomstolarnas roll renodlas till överprövning anses positivt. Som det fungerar i dagens

processer så lämnas mycket ansvar till den aktör som söker tillstånd. Domstolarna går mycket sällan in och processleder utifrån vilka frågor som är väsentliga för tillåtlighetsprövningen. Detta gör att processerna blir onödigt omfattande och svåröverskådliga, vilket i sin tur leder till svårigheter för parterna i processen att förstå vilka frågor som slutligen kommer ligga till grund för prövningen. Med den föreslagna indelningen av prövningsmyndighet och överprövning hos domstol så ser vi att detta förbättras och blir mer nyanserat med större möjlighet till vägledning för den sökande samt förbättrad dialog mellan parter.

Fördelning mellan tillståndsprövning vs. tillsyn

Förslaget om att ta bort möjligheten för miljöprövningsmyndigheten att delegera tillståndsfrågor av mindre betydelse till tillsynsmyndigheterna anser vi vara positivt. Vi håller med om utredningens bedömning att tillståndsprövningen ska fokuseras till de mest väsentliga miljöaspekterna för tillståndet, och att tillsynsmyndigheterna istället ska ges utökat mandat att hantera övriga frågor inom ramen för tillsynen. Vi har också sett att det lätt uppstår prioriteringsbehov mellan tillsyn och tillståndsprövning, vilket kan påverka nyttjandet av resurser inom båda dessa områden. Vi anser att promemorians förslag kan leda till ökad tydlighet kring vem som har ansvar för tillståndsprövningen samt ökad tidseffektivitet, främst eftersom det går att undvika att frågor delegeras enbart för att skyffla problemen till nästa aktör att lösa frågan.

Vi vill dock poängtera att ett utökat mandat till tillsynsmyndigheterna att hantera övriga frågor inom tillsynen ev. innebär ett utökat antal tillsynsfrågor att hantera. Det är därför av stor vikt att Sverige har en väl fungerande tillsyn och att landets tillsynsmyndigheter ges tillräckliga resurser i form av personal och kompetens att hantera dessa. En risk med att fokusera tillståndsprövningen till vissa aspekter samt att tillsynen ges större mandat jämfört med idag är att verksamhetsutövare kan vilja reglera sina tillstånd mer i detalj, ifall tillsynen är bristfällig. Detta riskerar att motverka syftet med reformen.

Fortsatta utmaningar för miljöprövningsmyndigheten att hantera

Många av de utmaningar som lyfts upp av utredningen adresseras dock fortsatt inte av förslaget om en ny prövningsmyndighet. Vad som framförallt diskuteras är den resursbrist som finns idag på landets prövningsmyndigheter, att det är låga löner för handläggare, hög arbetsbelastning hos prövningsmyndigheterna och svårigheter med rekrytering. Det anses även vara en komplex lagstiftning som ska prövas och kompetensen bland handläggare är ofta låg i förhållande till den mängd olika tillståndsärenden som en handläggare ska hantera. Genom att enbart flytta personal till den nya prövningsmyndigheten så löser sig inte dessa utmaningar automatiskt.

Återvinningsindustrierna vill att regeringen först och främst säkerställer att den nya myndigheten får en stabil och tillräcklig budget för att kunna rekrytera tillräckligt med personal för att minska risken för resursbrist och hög arbetsbelastning. Vidare anser vi att det är viktigt att göra rollen som tillståndshandläggare mer attraktiv genom att höja lönerna, men också genom att skapa fler möjligheter till utbildning och vidareutbildning i Sverige. För att få rätt kompetens på rätt plats behöver regeringen genomföra utökade satsningar på universitet och högskola för specifikt tillståndshandläggare och miljöjurister. Personer som varit verksamma inom industrin bör också kunna vidareutbilda sig genom s.k. snabbspår. Därutöver tror vi att det är viktigt att värdefull kompetens som idag finns hos tillsynsmyndigheterna även tas tillvara i den nya miljöprövningsmyndigheten.

Tidsfrister hos miljöprövningsmyndigheten

Promemorian föreslår vissa tidsbestämmelser gällande meddelande om innehåll i en MKB, och hur lång tid myndigheter får på sig att yttra sig om t.ex. igångsättningsbesked och motiverad slutsats, i syfte att skapa en mer förutsägbar tillståndsprövning och förkorta provningstiderna. Återvinningsindustrierna anser att även handläggningstiderna för när en ansökan ska bedömas som komplett bör tidsbestämmas. En ansökan och ev. kompletteringar kan bli liggandes i månader hos MPD:erna och skapar därför en oförutsägbarhet för verksamhetsutövare i dagens tillståndsprövning, vilket inte löser sig genom nuvarande förslag. Om en ansökan ska kompletteras ytterligare vid fler än ett tillfälle så anser vi att det är viktigt att miljöprövningsmyndigheten i så fall får krav på sig att enbart begära komplettering för sådana frågor som togs upp vid det första kompletteringstillfället.

På samma sätt som att myndigheterna och den nya miljöprövningsmyndigheten måste lämna besked om vad en MKB ska innehålla, 6 kap. 30§ och 45§ MB, så borde även en tidsfrist införas gällande hur lång tid det får ta att bedöma om ett granskningsunderlag eller ansökan behöver kompletteras.

Därutöver är vi ytterst tveksamma till utredningens kommentar gällande tidsfrister som lyder:

”Vad gäller årstidsrelaterade förhållanden bör dock det åligga sökanden att lämna in en ansökan vid sådan tid på året att ett eventuellt platsbesök kan utföras.”

Återvinningsindustrierna instämmer inte med den skrivningen och undrar hur detta är tänkt att göras rent praktiskt? Anses det att alla ansökningar från den norra halvan av Sverige enbart ska lämnas in april-maj och handläggas parallellt? Om något sådant ska ske så bör det enbart vara på grund av särskilda omständigheter. Vi vill gärna att detta utreds vidare och förtydligas ytterligare. Det kan även tilläggas att dessa årstidsrelaterade förhållanden lättare kan hanteras i ett system med tidsplaner.

Återvinningsindustrierna vill dessutom fortsatt poängtera vikten av att tillsätta tillräckliga resurser hos den nya miljöprövningsmyndigheten för att klara av tidsfristerna. I teorin går det att sätta hur korta tidsfrister som helst, men huruvida tillståndsprövningen kan hålla den tidsfristen beror helt och hållet på hur mycket resurser som finns att tillgå för att klara av det.

Ytterligare uppgifter för miljöprövningsmyndigheten

Eftersom miljölagstiftning är komplext med mängder av olika regelverk att förhålla sig till så finns det andra områden som inte föreslås ingå i den nya myndighetens ansvar, men som vi bedömer vore rimligt. Vi föreslår att inkludera bedömningen av när ett avfall upphör att vara avfall inom prövningsmyndighetens ansvarsområde, s.k. End-of-waste.

Idag ska en verksamhetsutövare göra bedömningen för när ett avfall har upphört att vara ett avfall och kan rådgöra med tillsynsmyndigheten vid behov i bedömningen. I de flesta andra EU-länder finns det en möjlighet att kunna få ett rättskraftigt beslut om ett avfall har slutat att vara avfall, men den möjligheten saknas än så länge i Sverige. Detta skapar stor osäkerhet hos både tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare gällande hur dessa frågor ska hanteras. Vår erfarenhet är att de generella vägledningarna som Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen har tagit fram inte är tillräcklig, särskilt eftersom de bedömningar som ska göras i dessa fall är komplexa och ligger utanför vad de enskilda tillsynshandläggarna vanligtvis hanterar. De bedömningar som ska göras har emellertid stor likhet med de frågor som behandlas i en tillståndsprövning. Om man går vidare med förslaget att inrätta en miljöprövningsmyndighet bör man utreda förutsättningarna för att även i Sverige införa en möjlighet för verksamhetsutövare

att få prövat om ett avfall som genomgått en återvinningsprocess inte längre behöver hanteras som ett avfall, och om dessa prövningar i så fall kan göras av miljöprövningsmyndigheten.

Tillståndsplikt

Särskilt om avfallsverksamheter

I och med att det föreslås förändringar i 29 kap. i miljöprövningsförordningen som ska göra den mer överskådlig kommer även ett stort antal avfallsverksamheter bli granskningspliktiga, och en bedömning ska göras avseende betydande miljöpåverkan. Vi anser dock att det inte finns någon tydlig vägledning avseende vilka verksamheter som faktiskt medför betydande miljöpåverkan. Om inte processen för bedömning av betydande miljöpåverkan är förutsebar och effektiv kan verksamhetsutövare komma att pröva sin verksamhet direkt utifrån miljötillståndprocessen vilket medför att syftet med granskningsplikten försvinner. Det nya förslaget riskerar då att det i stort sett uppstår samma situation som i dagsläget där verksamhetsutövare kan välja att avstå från en process med undersökningssamråd för att processen är bristfällig.

Återvinningsindustrierna önskar därför att detta tydliggörs för att förslaget ska ge effekt.

Gällande förslaget till krav på villkor för avslut och efterbehandling så anser vi inte att avfallsbehandling per automatik innebär att det råder större risk för förorening av mark och vatten jämfört med vissa andra verksamheter, som t.ex. sågverk eller kemiindustrier. Vi håller därför inte med bedömningen och avstyrker förslaget att det generellt ska ställas högre krav på avfallsbehandlingsanläggningar jämfört med andra verksamheter med en betydande miljöpåverkan.

Vidare föreslås särskilda bestämmelser i 6 kap. 5 § i miljöprövningsförordningen gällande innehållet i ett miljötillstånd eller igångsättningsbesked som avser specifikt behandling av avfall. Av förslaget framgår att villkor ska föreskrivas för att *”övervaka och kontrollera att de skyldigheter som gäller för verksamheten uppfylls”*. Vi anser att begreppet ”skyldigheter” öppnar upp för stor tolkningsfrihet i omfattning och detaljeringsgrad när prövningsmyndigheten ska föreskriva villkor. Det innebär därför en risk att flexibiliteten och möjligheten att anpassa verksamheten utifrån kommande lagstiftning och bästa tillgängliga teknik motverkas av för detaljerade villkorsskrivningar.

Kraven i 5 § 3 p. hanteras idag inom tillsynen och vi anser att det bör fortsätta ske på det sättet. Att ställa extra krav gällande villkor för kontroll och övervakning går inte ihop med målet i andra delar av tillståndsutredningen som avser att överlåta frågor till tillsynen. Konsekvensen blir också att ändringstillstånd kommer att behöva sökas för frågor som hade kunnat hanteras inom tillsynen. Det innebär att samhället riskerar stå utan avfallsbehandlingsanläggningar när lagstiftningen ändras. Sammanfattningsvis anser vi därför att kraven på kontroll för avfallsbehandlingsanläggningar ska vara likadana som för övriga verksamheter, dvs. 6 kap. 1§.

Koppling till EU-rätten

Återvinningsindustrierna välkomnar promemorians förslag om en ny tillstånds- och granskningsplikt som i större utsträckning anpassas till EU-rätten. I dagsläget sker en del s.k. dubbel reglering i förhållande till EU-lagstiftning, och att därför skala bort sådana delar i processen som inte anses nödvändiga i relation till EU-lagstiftningen anses positivt.

Därutöver är vi positiva till förslaget om att omfattningen av en verksamhet inte alltid måste anges, utan bara om det är föreskrivet i EU-rätten eller är nödvändigt för att man skall kunna

bedöma miljöpåverkan. Det innebär ofta svårigheter för verksamhetsutövare att hantera krav på maxmängder för olika avfallsslag i tillstånden. Det har endast en liten betydelse på miljöpåverkan huruvida verksamhetsutövaren lagrar papper, plast eller byggavfall, men ändå ges ofta preciserade villkor för både tillfällig hantering och årsvolym för specifika avfallsslag. Att ta bort denna reglering tror vi kan leda till förenklad hantering för verksamhetsutövare.

Igångsättningsbesked

Återvinningsindustrierna välkomnar utredningens förslag som innebär att ett stort antal verksamheter som hanterar avfall övergår från att omfattas av anmälningsplikt till att bli granskningspliktiga. Enligt föreslagna övergångsbestämmelser behöver nuvarande anmälningspliktiga verksamheter som övergår till att omfattas av granskningsplikt lämna in en ansökan om igångsättningsbesked senast den 1 juli 2030 och får fortsätta bedrivas fram till år 2033. Vi vill därför belysa att konsekvensen av detta innebär att det kommer bli väldigt många ansökningar om igångsättningsbesked att hantera för den nya myndigheten, då det för bara ett företag kan beröra upp till 40 verksamheter som idag omfattas av anmälningsplikt. Återvinningsindustrierna vill därför återigen poängtera vikten av att den nya miljöprövningsmyndigheten ges tillräckliga resurser för att hantera detta.

Därutöver anser vi att det är otydligt om krav på ekonomisk säkerhet kommer gälla enligt 16 kap. 3 § MB för verksamheter som omfattas av igångsättningsbesked. Vi önskar därför att detta förtydligas.

Ansökan om ändring av verksamhet

Vi är något tveksamma till promemorians förslag som innebär att möjligheten att anmäla ändringar tas bort. Vi uppfattar nämligen att förändringen innebär att ändringar av tillståndspliktiga verksamheter nu istället kommer att behöva genomgå en granskningsprövning gällande huruvida det befintliga tillståndet påverkas, även om ändringen inte innebär någon miljöpåverkan. Idag kan vissa ändringar som påverkar tillståndet, men som inte innebär en betydande miljöpåverkan genomföras efter endast en anmälan. Förslaget skulle därmed kunna göra det något krångligare för verksamhetsutövare att genomföra vissa ändringar och det är otydligt hur stor negativ påverkan detta kan tänkas innebära i praktiken utifrån förslagets nuvarande utformning.

Omprövning

Återvinningsindustrierna välkomnar promemorians förslag till en tydlig och förenklad process för omprövning.

Upphävande/återkallelse av tillstånd

Gällande den förändring som föreslås att genomföras i 24 kap. 13 § MB vill

Återvinningsindustrierna uppmärksamma att den inte tycks medföra en förändring avseende det problem som verksamhetsutövare står inför då de har behov av att begränsa sina tillstånd gällande t.ex. produktionsvolym eller fastighetsbeteckningar. I en dom från Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) meddelad 2023-11-20 i mål nr M 1868–23 så aktualiserades denna frågeställning och MÖD uttalade följande i domen:

”Att frågan om omprövning av tillståndets omfattning med stöd av 13 § inte berörts i förarbetena kan bero på att lagstiftaren inte förutsåg en situation där tillståndshavaren skulle ha ett intresse av att begränsa sin rätt enligt tillståndet annat än i de fall som framgår av punkten 1 i samma paragraf. Den sistnämnda bestämmelsen tillåter uttryckligen dock endast att tillstånd upphävs när en verksamhet slutligt upphört eller när tillståndsplikten upphört. Att tillåta att tillståndets

omfattning ändras i andra fall ger varken ordalydelsen av 24 kap. 13 § eller några förarbetsuttalanden stöd för.”

Behovet av att begränsa verksamheters tillstånd har uppstått för de verksamheter som inte vill omfattas av IED-bestämmelser eftersom Naturvårdsverket anser att IED-gränsen tydligt ska framgå av tillståndets beslutsmening. Att en verksamhetsutövare vill begränsa ett tillstånd bör inte föranleda någon omfattande prövning, och det är tveksamt om den förändring som genomförs i 24 kap. 13 § MB kan anses ta hänsyn till det aktuella problemet i lagstiftningen. Vi anser därför att 24 kap. 13 § bör ses över och omformuleras för att förtydliga att bestämmelsen i framtiden kommer gå att tillämpa för det aktuella problem som beskrivs ovan. MÖDs dom har även tillämpats som praxis vid försök att utesluta fastigheter i tillstånd, och inte heller detta borde föranleda en prövning. Återvinningsindustrierna anser att det viktigt att en verksamhetsutövare får möjlighet att begränsa ett tillstånds omfattning utan att ansöka om ändringstillstånd eller ändrat igångsättningsbesked.

Vidare tolkar vi också promemorians förslag som att en prövning enligt 24 kap. 13§ MB kan föranleda att det krävs en specifik miljöbedömning. Detta följer av förslaget i 20 kap. 18§ punkt 2 MB där det framgår att miljöprövningsmyndigheten kan fatta beslut om att en specifik miljöbedömning behövs även vid återkallelse av ett miljötillstånd/igångsättningsbesked. Återvinningsindustrierna anser inte att det kan finnas skäl att göra en specifik miljöbedömning om hela eller delar av ett tillstånd återkallas. Detta eftersom syftet med promemorian är att förenkla prövningsförfarandet, och därför bör 24 kap. 13§ undantas från prövningsmyndighetens möjlighet att besluta om specifik miljöbedömning.

Samråd

Återvinningsindustrierna välkomnar ambitionen med att effektivisera samrådsprocessen. Utifrån hur samråden sker idag så innehåller de ofta många synpunkter från allmänheten, t.ex. lokal information som kan vara viktig för prövningens avgränsning, och som kan kräva kompletteringar. Vi anser att det är positivt att samrådet med allmänheten sker tidigt i processen, och om förslagen öppnar för att det kan hållas s.k. frivilliga samråd så bedömer vi inte att det alltid blir en effektivisering. Vårt förslag är att även allmänheten involveras i prövningsmyndighetens handläggning av avgränsningsyttrandet. Det extra arbete som detta kan innebära initialt får man tillbaka senare i processen, eftersom risken för att behöva behandla en reviderad ansökan istället minskar.

Gällande förslaget om offentliga samråd och inkomna synpunkter så tolkar vi det som att om det i kungörelsen anges att synpunkter ska lämnas direkt till sökanden så ska denne bemöta dem i samrådsredogörelsen. Vi uppfattar det därför inte som att någon bedömning av synpunkternas relevans för prövningen ska göras av miljöprövningsmyndigheten. I och med detta ser vi en risk med att på nytt få en situation där det är otydligt för sökanden om miljöprövningsmyndigheten anser att de inkomna synpunkterna är relevanta för prövningen eller inte. En av fördelarna med förslaget i stort är att dessa osäkerhetsmoment försvinner och att den sökande inte behöver oroa sig för att den inte har svarat på allt som prövningsmyndigheten bedömer är relevant för tillståndsprövningen. Om samrådet endast är tänkt att ske så sent i processen, som utredningen föreslår, anser Återvinningsindustrierna att det måste tydliggöras i förslaget att prövningsmyndigheten alltid ska göra en bedömning av inkomna synpunkters relevans för prövningen och därmed huruvida de ska bemötas av sökanden.

Förslaget innebär dessutom att om miljöprövningsmyndigheten efter samrådet bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen saknar sådana uppgifter som behövs för att myndigheten ska kunna avge en motiverad slutsats om verksamhetens eller åtgärdens betydande miljöpåverkan, så får myndigheten förelägga den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden att, inom viss tid, inkomma med sådana uppgifter. Vidare anges i förslaget att om miljökonsekvensbeskrivningen ändras väsentligt efter en sådan komplettering får prövningsmyndigheten se till att ett nytt offentligt samråd hålls. Detta tror vi riskerar leda till ett s.k. "kompletteringsträsk" när behov av komplettering kommer sent i tillståndsprövningsprocessen, trots att det i vår mening behöver vara löst tidigt i processen. I det fall förslaget genomförs så finns det stora behov av förtydliganden kring vilka typer av justeringar som kan anses vara av "väsentlig påverkan" för enskilda, och allmänhet m.fl.

Behovet av att effektivisera och omorganisera samrådsprocesserna enligt ovan är viktiga punkter för att uppnå utredningens syfte om att effektivisera tillståndsprövningen. Om företag i ett tidigt skede kan få prövningsmyndighetens bedömning av vilka frågor som är relevanta för prövningen, vilka frågor som ligger utanför den, eller gällande vad som kan lösas i tillsynen, tror vi kan ge stor inverkan på omfattningen av prövningen och därmed även tidsåtgången.

Detaljplaner/reglering om val av plats

Återvinningsindustrierna välkomnar förslaget om att detaljplaner ska ges en större tyngd när det gäller lokaliseringsprövningen. Om den ansökta verksamheten överensstämmer med detaljplanen så bör det väga tyngre vid prövningen, om det är en lämplig lokalisering och att det inte behöver bevisas att det är den bästa av flera.

Digitalisering

Återvinningsindustrierna välkomnar ambitionen med att digitalisera tillståndsprövningen. Vi anser att det är positivt att samla och offentliggöra ärendeinformation på en webbplats samt att sökvägarna förbättras, eftersom detta förenklar för verksamhetsutövares ärendehantering.

Ikraftträdande

Återvinningsindustrierna ser det som angeläget att förslaget om en ny miljöprövningsmyndighet tas vidare snarast och senast den 1 januari 2028. Den förändring som vi ser den största vinsten med i utredningens förslag är prövningsmyndighetens ökade ansvar för tillståndsprövningsprocessens alla steg, särskilt i början av processen då ramarna för prövningen ska sättas.

Vi förväntar oss dessutom att det skapas en tydlig plan för hur övergången mellan nuvarande system och systemet med en ny myndighet ska utformas för att på ett så smidigt sätt som möjligt minska risken för att tappa värdefull kompetens och att det inte leder till avsevärt längre handläggningstider under övergångsperioden.

Bilaga 1 och 3 till MPF

I promemorian föreslås ett stort antal förändringar gällande verksamhetskoder i Miljöprövningsförordningen och särskilt för avfallsverksamheter. Nedan redogör vi för våra synpunkter kring dessa och vart vi ser behov av förtydliganden.

Tillståndspliktiga verksamheter och åtgärder enligt bilaga 1 till miljöprövningsförordningen

- För avfallsverksamheter införs en ny kod – 90.451. Denna kod förekommer två gånger i jämförelsetabellen, och används både för hopslagning av farligt avfall-koderna 90.440 och 90.450 samt för sammanslagning av koderna 90.410, 90.420, 90.430 och 90.436 som avser icke-farligt avfall. Detta anser vi behöver korrigeras.
- Avseende verksamhetskod 90.451 så anges det även att den enbart omfattar bortskaffande av farligt avfall. Någon verksamhetskod för återvinning av farligt avfall som inte är industriutsläppsverksamhet föreslås inte. Vi uppfattar detta som ett förbiseende, och att en kod för detta därför bör införas om regeringen går vidare med utredningens förslag.
- Vi anser att det är svårt att förstå om verksamhetskod 90.291-i är utformad på ett korrekt sätt avseende punkt 2 och punkt 4. Gällande mängderna så undrar vi om det avser icke-farligt avfall/farligt avfall eller begreppet totalkapacitet?

Granskningspliktiga verksamheter och åtgärder enligt bilaga 3 till miljöprövningsförordningen

- Gällande förslag till ny verksamhetskod 90.55 så anser vi inte att det är förenligt med dagens användningsområde. Vi ställer oss t.ex. frågande till varför det nämns en mängd för blybatterier, men inte för litiumjonbatterier? Samt varför beskrivningen innehåller en uppdelning av olika avfallsslag istället för att det är en sammanslagen FA-mängd, så som det är för icke-farligt avfall under 90.35. Återvinningsindustrierna vill gärna att detta utreds vidare och moderniseras. Ett alternativ skulle kunna vara att införa en generell gräns på 1 ton för farligt avfall, utan distinktioner mellan avfallsslag.
- Avseende verksamhetskod 90.135 så ställer vi oss frågade till vad begreppet ”kan förorena” ska relateras till. Tidigare har det funnits en C-kod och en B-kod som avgjorde om risken för förorening var ringa eller inte. Denna distinktion kunde också anses otydlig, men med nuvarande skrivning så anser vi att det blir ännu mer otydligt eftersom vi tolkar det som att all återvinning av massor kommer behöva genomgå ett granskningsförfarande. Återvinningsindustrierna vill därför gärna att detta utreds vidare.
- Gällande den beskrivning som görs avseende farligt avfall, verksamhetskod 90.415, så verkar det ha blivit fel i hänvisningen till bilagorna. Tillståndspliktiga verksamheter anges i bilaga 1 och 2 medan granskningsplikt anges i bilaga 3. I jämförelsetabellen ska det stå bilaga 1, 2 och 3 i MPF alt bilaga 1 och 2 i MKB-direktivet.
- Det föreslås en ny kod – 90.459 för järnskrot inkl. skrotbilar. Vi vill gärna att det förtydligas vad som avses med denna kod. Många metallanläggningar har både järn- och

metallskrot. Är avsikten därför att sådana skrotgårdar ska klassas med verksamhetskod 90.459? Koden bör då omformuleras så att även andra metaller än järnskrot omfattas.

Stockholm den 13 juni 2025

Linnea Steen

Miljöpolicychef, Återvinningsindustrierna